

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

تدوین
عبدالصمد جوان بخت

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

ایران. قانون اساسی (جمهوری اسلامی)

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

عبدالصمد جوان بخت.

مشهد: آوای حکمت، ۱۳۹۵

۱۰۴ ص: ۱۷×۱۱ س.م.

۸-۳-۹۵۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸

فیبا

قانون اساسی - ایران

Constitutions - Iran

جوان بخت، عبدالصمد، ۱۳۵۰، گردآورنده

ذ ۱۳۹۵ ی ۸ ۲۰۶۴/۵۱۳۸ kmh

۳۴۲/۵۵۰۲۳

۴۳۷۸۱۲۹

عنوان قراردادی

عنوان و نام پدید آور

تدوین

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیوبی:

شماره ثبت‌شناسه ملی:

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

تدوین: عبدالصمد جوان بخت

سال چاپ: ۱۳۹۵

چاپ: دانشگاه فردوسی

ویراستار: اسماعیل غفوری ثانی

صفحه آرا: مجتبی رحیم پور

طرح جلد: محمد ریحانی (پویا) ۹۲۷۱

شابک: ۸-۳-۹۵۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸

اشارات آوای حکمت

مشهد - خیابان سعدی - پاساژ مهتاب

همراه: ۰۹۱۵۸۲۲۸۳۹۰

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۵	اصلاحات و تغییرات در تمهید قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸
۹	مقدمه
۱۰	طلیعه نهضت
۱۱	حکومت اسلامی
۱۲	خشم ملت
۱۳	بهایبی که ملت پرداخت
۱۴	شیوه حکومت در اسلام
۱۵	قانون اساسی
۱۶	ولایت فقیه
۱۷	اقتصاد وسیله است نه هدف
۱۸	زن در قانون اساسی
۱۹	ارتش مکتبی

۲۰	وسایل ارتباط جمعی
۲۰	نمایندگان
۲۲	فصل اول - اصول کلی
۲۹	فصل دوم - زبان، خط، تاریخ و پرچم رسمی کشور
۳۰	فصل سوم - حقوق ملت
۳۶	فصل چهارم - اقتصاد و امور مالی
۴۲	فصل پنجم - حقوق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن
۴۴	فصل ششم - قوه مجریه
۴۴	مبحث اول - مجلس شورای اسلامی
۴۷	مبحث دوم - اختیارات و صلاحیت مجلس شورای اسلامی
۵۶	فصل هفتم - شوراها
۵۹	فصل هشتم - رهبر یا شورای رهبری
۶۴	فصل نهم - قوه مجریه
۶۴	مبحث اول - ریاست جمهوری و وزیر
۷۳	مبحث دوم - ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۷۶	فصل دهم - سیاست خارجی
۷۸	فصل یازدهم - قوه قضائیه
۸۳	فصل دوازدهم - صدا و سیما
۸۵	فصل سیزدهم - شورای عالی امنیت ملی
۸۷	فصل چهاردهم - بازنگری در قانون اساسی

اصلاحات و تغییرات و متمیم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۵

دولت جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد اصلاحات و تغییرات و متمیم قانون اساسی مصوب ۱۳۵۰ را که شورای بازنگری قانون اساسی به موجب فرمان مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ قائد عظیم الشان و رهبر کبیر انقلاب جهان اسلام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت الله العظمی امام حسین قدس سره الشریف در چهل و هشت اصل مدون و چند متمیم و توضیح در جلسات مورخ هفدهم تا بیستم تیرماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت هجری شمسی به طورنهایی بررسی و تدوین کرده و در چهل و یکمین اجلاس خود به تصویب نهایی رسانده و مقام معظم رهبری آن را تأیید و امضاء فرموده و جهت همه پرسی طی فرمان مورخ بیست و هشتم تیرماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت به دولت ابلاغ گردید به شرح زیر به همه پرسی می گذارد.

ماده ۱ در تمامی اصول و سرفصل ها و مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، عبارت «مجلس شورای ملی» به «مجلس شورای اسلامی» تغییر می یابد.

ماده ۲ عنوان مجبث اول فصل نهم به «ریاست جمهوری و وزراء» تبدیل گردد و عنوان «مبحث سوم» همین فصل (قبل از اصل یکصد و چهل و سوم) به «مبحث دوم» تغییر یابد و عنوان «مبحث دوم» نخست وزیر و وزراء» (قبل از اصل یکصد و سی و سوم) حذف گردد و عنوان «فصل دوازدهم، رسانه‌ای گروهی» به «فصل دوازدهم، صدا و سیما» تغییر یابد و قبل از اصل یکصد و هفتاد و ششم عنوان «اصول سیزدهم، شورای عالی امنیت ملی» و قبل از اصل یکصد و هفتاد و هفتم عنوان «فصل چهاردهم، بازنگری در قانون اساسی» افزوده گردد.

ماده ۳ اصول ۵ - ۷ - ۱۰ - ۶۴ - ۶۹ - ۷۰ - ۸۵ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۱ - ۹۹ - ۱۰۷ - ۱۰۸ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۱۳ - ۱۲۱ - ۱۲۲ - ۱۲۴ - ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۲۸ - ۱۳۰ - ۱۳۱ - ۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۳۶ - ۱۳۷ - ۱۳۸ - ۱۴۰ - ۱۴۱ - ۱۴۲ - ۱۴۳ - ۱۴۴ - ۱۴۵ - ۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۶۰ - ۱۶۱ - ۱۶۲ - ۱۶۴ - ۱۷۳ - ۱۷۴ - و ۱۷۵ اصلاح می‌شود و تغییر و متمم می‌یابد و به جای اصول قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ قرار می‌گیرد و اصول ۱۷۶ و ۱۷۷ نیز به قانون اساسی اضافه می‌شود و کلیه اصلاحات و تغییرات و جابجایی‌ها و اضافات در چهل و هشت اصل مدون به شرح زیر تصویب می‌گردد.

شماره ۱۳۰۶۳

۱۳۶۸/۵/۲۴

دولت محترم جمهوری اسلامی

بدین وسیله متن تجدید نظر شده قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به وسیله شورای بازنگری قانون اساسی تصویب گشته و طبق اعلام شورای محترم ناظران در همه پرسی ۱۳۶۸/۵/۶ به قبول و تأیید ملت عزیز ایران نقل گردیده است، برابر اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی ابلاغ می گردد.

مید علی خامنه‌ای

شماره ۵۷۶۵۰

۱۳۶۸/۵/۳۰

برادر محترم امام حجت و الاسلام والمسلمین آقای کروی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

برادر محترم امام حجت الاسلام والمسلمین آقای یزدی

ریاست محترم قوه قضائیه

کلیه وزارتخانه ها و سازمان ها و مؤسسات دولتی و نهادهای

انقلاب اسلامی

متن اصلاحی و تغییرات و تحمیم قانون اساسی جمهوری اسلامی

ایران که وسیله شورای بازنگری قانون اساسی منصوب از سوی امام

امت و مقام معظم ولایت فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی

قدس سره تصویب و طبق اعلام شورای نگهبان در همه پرسی مورخ

۱۳۶۸/۵/۶ به قبول و تأیید ملت عزیز ایران رسید. برابر اصل

یکصد و بیست و سوم قانون اساسی طی نامه شماره ۱۳۰۶۳ مورخ

۱۳۶۸/۵/۲۴ ریاست محترم جمهوری واصل گردیده به پیوست جهت

اجراء ابلاغ می گردد.

رئیس هیأت دولت جمهوری اسلامی ایران - میرحسین موسوی

بسم الله الرحمن الرحيم
 لقد ارسلنا بالبينات و انزلنا
 معهم الكتاب والميزان ليقوم الناس بالقسط^۲

۴۵۸

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین نهادهای فرهنگی،
 اجتماع، سیاسی و اقتصادی جامعه ایران بر اساس اصول و ضوابط
 اسلامی است که انعکاس خواست قلبی امت اسلامی می باشد. ماهیت
 انقلاب عظیم اسلامی ایران و روند مبارزه مردم مسلمان از ابتدا
 تا پیروزی که در شعبانای ۱۳۵۷ کوبنده همه قشرهای مردم تبلور
 می یافت این خواست اساسی، مشخص کرده و اکنون در طلیعه این
 پیروزی بزرگ ملت ما با تمام وجود بنابر به آن رami طلبید.

ویژگی بنیادی این انقلاب نسبت به دیگر نهضت های ایران در سده
 اخیر مکتبی و اسلامی بودن آن است، ملت مسلمان ایران پس از گذر
 از نهضت ضد استبدادی مشروطه و نهضت ضد استبدادی ملی شدن
 نفت به این تجربه گرانبار دست یافت که علت اساسی مشخص

۲. به نام خدای بخشنده مهربان. ما پیامبران را با دلیل های روشن فرستادیم و با آنها کتاب و میزان را
 را نیز نازل کردیم تا مردم به عدالت عمل کنند.

عدم موفقیت این نهضت‌ها مکتبی نبودن مبارزات بوده است. گرچه در نهضت‌های اخیر خط فکری اسلامی و رهبری روحانیت مبارز سهم اصلی و اساسی را بر عهده داشت، ولی به دلیل دور شدن این مبارزات از مواضع اصیل اسلامی، جنبش‌ها به سرعت به رکورد کشانده شد از اینجا وجدان بیدار ملت به رهبری مرجع عالیقدر تقلید حضرت آیت الله العظمی امام خمینی ضرورت پیگیری خط نهضت اسلامی و تقویت آن را دریافت و این بار روحانیت مبارز کشور که همواره در صف مقدم نهضت‌های مردمی بوده و نویسندگان و روشنفکران نهضت رهبری ایشان تحرک نوینی یافت. (آغاز نهضت اخیر ملت ایران در سال هزار و سیصد و هشتاد و دو هجری قمری برابر با هزار و سیصد و نود و یک میلادی می‌باشد).

طلیعه نهضت

اعتراض در هم کوبیده امام خمینی به ترانه آمریکایی «انقلاب سفید» که گامی در جهت تثبیت پایه‌های استبداد و تحکیم وابستگی سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران به امپریالیزم جهانی بود عامل حرکت یکپارچه ملت گشت و متعاقب از آن انقلاب عظیم و خونبار امت اسلامی در خردادماه ۴۲ که در حقیقت نقطه آغاز شکوفایی این قیام شکوهمند و گسترده بود مرکزیت امت را به رهبری اسلامی تثبیت و مستحکم نمود و علیرغم تبعید ایشان از ایران در پی اعتراض به قانون ننگین کاپیتولاسیون (مصونیت مستشاران آمریکایی) پیوند مستحکم امت با امام همچنان استمرار یافت و ملت